

overdraget til en privat Mand som gratis Privilegium, og først i 1849, da Fodposten var blevet en indbringende Forretning, blev den atter overtaget af Staten.

For Provinsbyerne indførtes Besørgelsen af Lokalbreve i 1861 i de 7 Byer, som havde over 6000 Indbyggere, Aalborg, Aarhus, Fredericia, Helsingør, Horsens, Odense og Randers og i 1865 i alle Byer, hvor der var Postkontor eller Postekspedition.

Postvæsenet havde imidlertid ikke nogen Eneret paa Besørgelsen af Lokalbreve og var derfor paa dette Omraade underkastet en betydelig Konkurrence fra Byposternes Side. I Kjøbenhavn bestod saaledes en Bypost, som i 1885 besørgede over 1 Mill. Breve. Loven af 5. April 1888 indeholdt imidlertid Forbud mod Oprettelsen af »Byposter« og Ophængning af Bypostbrevkasser i større Antal end det tilstedeværende, hvilket Forbud omfattede Kjøbenhavn, Købstæder og Handelspladser. Som Følge af Loven indgav Direktøren for »Kjøbenhavns Bypost« Andragende om Erstatning, og som Afløsning af Retten til at modtage og omdele Breve, udbetaltes der Byposten en Sum af 12,000 Kr. Tilsvarende Byposter i Aarhus, Fredericia, Horsens, Odense, Randers, Vejle og Viborg er ligeledes efterhaanden nedlagt, som Regel mod Erstatning.

Loven af 10. December 1896 udvidede nævnte Forbud til at gælde alle Steder, hvor Postvæsenet foranstalter Brevkassetømning og Postomdeling mere end en Gang daglig.

Omraadet for Lokalportoens Gyldighed er i Tidens Løb undergaaet store Forandringer, idet Omraadet stadig er blevet udvidet. I Kjøbenhavn var Fodpostens Omraade fra først af kun »den egentlige By«: Byen indenfor Voldene samt Forstæderne, og i Provinsbyerne var i 1861 kun Bydistriktet Lokalportoomraade. I 1865 blev Lokalportoomraadet udvidet til at omfatte hele det paagældende Posthus Omdelingsdistrikt, altsaa ogsaa Landdistriktet.

Postloven af 1871 lader i Princippet Begreberne Poststed og Lokalportoomraade falde sammen og definerer begge som en Kommune, i hvilken der findes Posthus, dog at Kjøbenhavn og Frederiksberg Kommuner dannede eet Poststed. Lokalportoforsendelser var herefter med nævnte Undtagelse saadanne, som ikke var bestemte til et andet Poststed.

Postloven af 1888 bibeholder Enhed mellem Begreberne Poststed og Lokalportoomraade, men udelader »Kommunegræn-

ser«, saa at et Poststed er et Posthus med det underlagte Omdelingsdistrikt; desuden tillades det Ministeren at udvide Kjøbenhavns Poststed med tilstødende Posthuses Distrikter, hvorefter Valby Distrikt fra 1. Oktober 1889 indlemmedes i Poststedet Kjøbenhavn.

Takstloven af 1902, der forhøjede den almindelige Brevporto fra 8 til 10 Øre, gik videre endnu, idet den udvidede Lokalportoomraadet til ogsaa at omfatte de et Postkontor eller en Postekspedition underlagte Brevsamlingssteder og disses Landdistrikter. Denne Udvidelse fremkom ved et af Rigsdagen stillet Ændringsforslag og var motiveret med, »at der derved blev givet Befolkningen en lille Fordel ved Besparelse af Porto i den nærmeste Omegn«.

Da Hellerup, Charlottenlund, Dragør og Gjentofte fra 1. Maj 1905 indlemmedes under Overpostmesterembedet, udvidedes derved det kjøbenhavnske Lokalportoomraade med disse Posthuses Distrikter.

Ved Lov om Styrelsen af Postvæsenet af 1916 henlagdes Postekspeditionerne under Postkontorerne, og herved udvidedes, i Henhold til den ved Postloven af 1908 givne Ændring i Definitionen af Lokalforsendelser, Lokalportoomraadet yderligere.

Lokalportoen for Breve udgjorde i 1849 2 Sk. i den egentlige By, 4 Sk. mellem Byen og Forstæderne, i 1860 fastsattes Lokalportoen til 2 Sk. for Kjøbenhavn med Forstæder og i Provinsbyerne. I 1902 forhøjedes Portoen til 5 Øre. Lokale Brevkort indførtes i 1871 til 2 Sk. pr. Stykke, og i 1888 nedsattes Portoen til 3 Øre. For 1905 var der ikke nedsat Takst for lokale Tryksager og Vareprøver, men fra nævnte Tidspunkt fastsattes Taksten for disse Forsendelser til 2 Øre.

Antallet af Lokalportobrevforsendelser, der i 1850—51 udgjorde ca. 65,000, var i 1870—71 steget til 1,5 Mill., men det var først efter 1888—89, da Antallet var ca. 10,2 Mill., at Udviklingen tog Fart. I 1900—01 var Antallet saaledes 24,4 Mill. og i 1917—18 ca. 71,7 Mill. Siden 1870—71 er Antallet saaledes steget til det 48 dobbelte, medens Stationsportoforsendelserne i det samme Tidsrum kun er steget til det 13 dobbelte.

Denne mægtige Stigning viser, at den Politik, som Postvæsenet har ført paa dette Omraade: ved en billig Lokalporto at bringe hele Besørgelsen af Lokalkorrespondancen over paa Postvæsenets Hænder, er lykkedes overmaade godt, til Gavn ikke alene for Postvæsenet, der lige indtil de